

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**
Мін'юст

**Міжрегіональні управління
Міністерства юстиції**

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Міністерство юстиції України з метою формування єдиної практики застосування положень Закону України від 06 вересня 2022 року № 2571-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб» (далі – Закон № 2571) повідомляє таке.

Прийнятий Верховною Радою України Закон № 2571 спрямований на вдосконалення процесів, пов'язаних із забезпеченням достовірності інформації про кінцевих бенефіціарних власників (далі – КБВ) та структури власності юридичних осіб, а також запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Закон № 2571 вносить зміни до низки нормативно-правових актів, у тому числі до Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон про реєстрацію) та Закону України від 06 грудня 2019 року № 361-IX «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361).

Звертаємо увагу, що, як і раніше, *державна реєстрація ґрунтується на заявницькому принципі, а державні реєстратори та суб'єкти державної реєстрації мають діяти виключно в межах та спосіб, що визначені законом.*

Щодо подання державному реєстратору інформації про КБВ та структури власності юридичної особи відповідно до Закону № 2571

Зміни, внесені Законом № 2571, необхідно сприймати комплексно, поєднуючи норми Закону № 361 з нормами Закону про реєстрацію, які спрямовані на реалізацію процесів щодо подання інформації про КБВ юридичної особи та структури власності, а також забезпечення їх актуальності та достовірності, передбачених Законом № 361.

Так, згідно з частиною першою статті 5¹ Закону № 361 юридичні особи повинні мати інформацію про КБВ або його відсутність та структуру власності.

Юридичні особи зобов'язані подавати інформацію про КБВ або про його відсутність та структуру власності для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) у порядку, визначеному Законом про реєстрацію.

Юридичні особи, які є засновниками (учасниками) юридичних осіб, і фізичні особи, які є засновниками (учасниками) юридичних осіб та/або здійснюють вирішальний вплив на їхню діяльність, зобов'язані надавати на запит юридичних осіб інформацію, необхідну для подання юридичною особою для внесення або актуалізації в Єдиному державному реєстрі інформації про КБВ та структуру власності юридичної особи, а також самостійно повідомляти юридичних осіб про зміну КБВ та/або структури власності юридичної особи протягом 5 робочих днів з дати виникнення такої зміни.

Відповідно до частини третьої статті 5¹ Закону № 361 *обов'язок підтримувати інформацію про КБВ та структуру власності в актуальному стані, оновлювати її та повідомляти державного реєстратора про зміни протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення, а також подавати державному реєстратору документи, що підтверджують ці зміни, у порядку, визначеному Законом про реєстрацію, покладено на юридичну особу.*

Від імені юридичної особи діє *керівник* або інший *уповноважений представник*.

Водночас існують відносини, результатом здійснення яких є зміна відомостей про КБВ та зміни у структурі власності, але не завжди участь у цих відносинах бере юридична особа (наприклад, відкриті торги акціями в акціонерному товаристві).

Саме з огляду на подібні випадки Законом № 361 передбачено, що зміни в інформації про КБВ та структурі власності юридичної особи можна подати державному реєстратору протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення.

Ураховуючи вищезазначене, слід наголосити на деяких *особливостях* подання інформації про КБВ юридичної особи та структури власності під час проведення державної реєстрації відповідно до частини п'ятої статті 17 Закону про реєстрацію.

Так, частиною п'ятою статті 17 Закону про реєстрацію визначено, що для державної реєстрації змін до відомостей про розмір статутного капіталу, розміри часток у статутному капіталі чи склад учасників товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю подаються такі документи:

1) заява про державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі;

2) документ про сплату адміністративного збору;

3) один із таких документів:

а) рішення загальних зборів учасників (рішення єдиного учасника) товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю про визначення розміру статутного капіталу та розмірів часток учасників;

б) рішення загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю про виключення учасника з товариства;

в) заява про вступ до товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю;

г) заява про вихід з товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю;

г) акт приймання-передачі частки (частини частки) у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю;

д) судове рішення, що набрало законної сили, про визначення розміру статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю та розмірів часток учасників у такому товаристві;

е) судове рішення, що набрало законної сили, про стягнення (витребування з володіння) з відповідача частки (частини частки) у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю;

4) *структура власності за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства.*

Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону про реєстрацію заявником, який подає документи для проведення державної реєстрації відповідно до частини п'ятої статті 17 Закону про реєстрацію, може бути:

спадкоємець чи правонаступник учасника товариства з обмеженою відповідальністю або уповноважена ними особа – у разі подання заяви про вступ до товариства з обмеженою відповідальністю в порядку спадкування (правонаступництва) для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі;

учасник, який виходить з товариства з обмеженою відповідальністю, його спадкоємець чи правонаступник або уповноважена ними особа – у разі подання заяви про вихід з товариства з обмеженою відповідальністю для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі;

особа, яка набула частку (частину частки) у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, особа, яка відчужила (передала) її, або уповноважена ними особа – у разі подання акта приймання-передачі частки (частини частки) у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі;

позивач або уповноважена ним особа – у разі подання судового рішення, що набрало законної сили та має наслідком зміну відомостей в Єдиному державному реєстрі або заборону вчинення реєстраційних дій в Єдиному державному реєстрі;

уповноважений представник юридичної особи – у разі подання документів для проведення інших реєстраційних дій щодо юридичної особи.

Таким чином, пакет документів, який подається для державної реєстрації відповідно до частини п'ятої статті 17 Закону про реєстрацію, залежно від підстав його подання може подаватися різними за своєю правовою природою заявниками. Це може бути як уповноважений представник юридичної особи у разі подання документів на підставі рішення загальних зборів учасників товариства, так і спадкоємець учасника у разі подання заяви про вступ до товариства, або особа, яка набула частку (частину частки) у статутному капіталі товариства, тощо.

Ураховуючи вищезазначене, у разі звернення для проведення реєстраційних дій, наприклад спадкоємцем, відомості про КБВ не підлягають зміні, а структура власності не подається.

Структура власності *може подаватися* у переліку документів для проведення державної реєстрації відповідно до частини п'ятої статті 17 Закону про реєстрацію лише у випадку подання документів для державної реєстрації уповноваженим представником юридичної особи та за його бажанням, оскільки Законом № 361 передбачено, що зміни в інформації про КБВ та структурі власності юридичної особи можна подати державному реєстратору протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення.

Аналогічно норми законодавства застосовуються і в частині проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі, у тому числі змін до установчих документів юридичної особи, передбачених частиною четвертою статті 17 Закону про реєстрацію.

При цьому слід зауважити, що у випадку, коли інформація про КБВ та структура власності подається окремим пакетом документів, уповноважений представник юридичної особи має сплатити адміністративний збір, передбачений частиною першою статті 36 Закону про реєстрацію.

Щодо державної реєстрації змін у структурі власності

Частиною третьою статті 5¹ Закону № 361 покладено на юридичну особу обов'язок підтримувати в актуальному стані не лише інформацію про КБВ, а й *структуру власності*, оновлювати її, повідомляти державного реєстратора про зміни протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення та подавати державному реєстратору документи, що підтверджують ці зміни.

У разі якщо зміни виникли лише у структурі власності, а зміна інформації про КБВ не відбулася, необхідно подати документи державному реєстратору для проведення державної реєстрації змін у структурі власності юридичної особи.

З огляду на положення частини четвертої статті 17 Закону про реєстрацію для державної реєстрації змін у структурі власності юридичної особи необхідно подати такі документи:

заяву про державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі;

структуру власності за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства;

документ про сплату адміністративного збору.

Щодо нотаріального засвідчення копії документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи, яка є КБВ юридичної особи

Згідно з частинами першою, третьою – п'ятою статті 17 Закону про реєстрацію одним із документів, що подається заявником для державної реєстрації юридичної особи, є *копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи, яка є КБВ юридичної особи (нотаріально засвідчена або засвідчена кваліфікованим електронним підписом особи, уповноваженої на подання документів для державної реєстрації, крім випадків, якщо такий документ оформлений із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру, – для громадян України).*

При цьому частиною двадцять першою статті 17 Закону про реєстрацію визначено, що засвідчення (нотаріальне або із застосуванням засобів кваліфікованого електронного підпису) копії документа, що посвідчує особу, яка є КБВ юридичної

особи, має здійснюватися *не раніше ніж за 90 днів до дня подання документа для проведення державної реєстрації*.

Пунктом 13 частини першої статті 15 Закону про реєстрацію визначено, що документи, видані відповідно до законодавства іноземної держави, повинні бути *легалізовані (консульська легалізація чи проставлення апостиля)* в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено міжнародними договорами.

Відповідно до пункту 14 частини першої статті 15 Закону про реєстрацію документ, викладений іноземною мовою, повинен бути *перекладений на державну мову із засвідченням вірності перекладу з однієї мови на іншу або підпису перекладача в установленому законодавством порядку*.

Ураховуючи вищезазначене, документом, який подається для державної реєстрації юридичної особи, є саме *копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи, яка є КБВ юридичної особи*, а не сам документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи, чи його переклад державною мовою.

У випадку, якщо нотаріальне засвідчення копії документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи – нерезидента, яка є КБВ юридичної особи, здійснювалося на території України, необхідно здійснити лише переклад тексту документа на державну мову.

У випадку, якщо нотаріальне засвідчення копії документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи – нерезидента, яка є КБВ юридичної особи, здійснювалося за законодавством іноземної держави, необхідно зробити його легалізацію (консульську легалізацію чи проставлення апостиля) в установленому законодавством порядку, а потім зробити переклад на державну мову.

Вимога щодо *90 днів* стосується саме засвідчення копії документа, що посвідчує особу, яка є КБВ юридичної особи.

Додатково інформуємо, що відповідно до пункту 2 глави 7 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року № 296/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 лютого 2012 року за № 282/20595, при підготовці до засвідчення вірності копій документів і виписок з них нотаріус зобов'язаний особисто *звірити з оригіналом документа копію чи виписку з документа, вірність яких він засвідчує*.

Згідно з частиною першою статті 14 Закону про реєстрацію документи для державної реєстрації можуть подаватися у *паперовій або електронній формі*.

Таким чином, нотаріально засвідчена копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи, яка є КБВ юридичної особи, подається у випадку, якщо документи для державної подаються у паперовій формі.

У випадку подання документів для державної реєстрації в електронній формі надається копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи, яка є КБВ юридичної особи, засвідчена кваліфікованим електронним підписом особи, уповноваженої на подання документів для державної реєстрації.

Щодо положень, які виключені із Закону про реєстрацію Законом № 2571

Нормами Закону № 2571 виключено статтю 17¹ із Закону про реєстрацію, якою було передбачено необхідність здійснення юридичною особою щорічного

підтвердження відомостей про КБВ.

Також Законом № 2571 скасовано положення Закону про реєстрацію, які передбачали необхідність під час кожного звернення заявника до державного реєстратора підтверджувати актуальність інформації про КБВ.

Найближчим часом відповідні зміни будуть внесені до форм заяв у сфері державної реєстрації, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18 листопада 2016 року № 3268/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18 листопада 2016 року за № 1500/29630 (зі змінами).

З метою належного розгляду державними реєстраторами документів, поданих для державної реєстрації, просимо вищезазначену інформацію *терміново* довести до відома суб'єктів державної реєстрації та провести відповідну роз'яснювальну роботу.

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ